

Klimaatdiscussie is ontspoord door loos alarmisme

Vrijheid van meningsuiting wordt autoritair gesmoord

Hans Labohm

Inachtneming van de regels van good scientific practice is een conditio sine qua non voor de vooruitgang van de wetenschap. Deze regels zijn in vele bronnen te vinden.¹ In de huidige klimaatdiscussie is het helaas droevig gesteld met de naleving ervan – sterker nog: ze worden stelselmatig met voeten getreden. Dit geldt in het bijzonder voor het betrachten van systematische sceptis en openheid voor twijfel en kritiek. Good scientific practice vereist eveneens dat men alert is op stilzwijgende, axiomatische vooronderstellingen en wensdenken, gevoed door eigenbelang of morele overwegingen. Voorts dient men het wetenschappelijk werk van concurrenten niet te belemmeren.

Klimaatdiscussie gekaapt door politici en beunhazen

Een deel van het probleem wordt veroorzaakt door politieke interventie. In de woorden van de bekende Duitse klimaatoloog Hans von Storch (geen klimaatscepticus) heeft de politiek de klimaatdiscussie ‘gekidnapt’. En het is niet alleen Al Gore die doodleuk verklaart dat *the debate is over* – alsof er van nu af aan op dit terrein van wetenschap geen nieuwe inzichten meer denkbaar zijn – ook andere politici, zoals Barack Obama, Ban-Ki-Moon, Tony Blair, Angela Merkel en Nicolas Sarkozy, hebben zich in alarmistische bewoordingen uitgelaten over de opwarmingsdreiging, alsof deze een volkomen feit is. Men moet als wetenschapper wel van bijzonder goeden huize komen, wil men het wagen om in te gaan tegen deze onheilsboodschap, die met zoveel politiek gezag wordt verkondigd, als ware het een uitspraak *ex cathedra*. Maar ook binnen de wetenschappelijke gemeenschap zijn er vele voorbeelden van zondigen tegen de regels van *good scientific practice*. Richard Lindzen, de alom gerespecteerde Amerikaanse klimaatoloog en voormalig *lead author* van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC),

heeft zijn persoonlijke ervaringen ter zake uitvoerig geboekstaafd in een studie: *Climate Science: Is it currently designed to answer questions?*² Hierin beschrijft hij de vele hindernissen die kritische wetenschappers moeten overwinnen voor het verkrijgen van financiering van onderzoek dat wel eens contra-indicaties voor de menselijke broeikashypothese zou kunnen opleveren. Vaak is dit onmogelijk. Ook beschrijft hij in detail de lijdensweg die klimaatsceptici moeten afleggen voordat hun artikelen worden geplaatst in wetenschappelijke bladen. Als ze al worden aanvaard voor publicatie, wordt deze vaak lange tijd opgehouden omdat eerst wordt gezocht naar een artikel dat wél in de menselijke broeikashypothese past en een weerlegging biedt van het kritische artikel.

Ook haalt Lindzen het gerucht makende literatuuronderzoek van Naomi Oreskes aan, dat in *Science* werd gepubliceerd.³ Hierin beweerde zij dat zij de literatuur had doorgenomen en geen enkel artikel had gevonden dat het klimaatalarmisme weersprak. (Al Gore verwees naar haar werk in zijn film *The Inconvenient Truth* om zijn eigen gelijk aan te tonen.) Zowel Benny Peiser als Dennis Bray wezen op de methodologische tekortkomingen van de inventarisatie van Oreskes, maar *Science* weigerde hun kritiek te publiceren.

Monddood maken: te vaak effectieve praktijk

Een *cause célèbre* is ook de zaak tegen de Deen Bjørn Lomborg (een voormalig milieuactivist), in reactie op de publicatie van zijn boek: *The Skeptical Environmentalist*. Idealiter zou kosten-batenanalyse een cruciale rol moeten spelen bij de beoordeling van bepaalde milieumaatregelen. Met behulp hiervan kunnen milieuprioriteiten onderling worden vergeleken en kunnen zij tevens worden afgewogen tegen talloze andere maatschappelijke behoeften. Dát was de benadering die werd bepleit door Bjørn Lomborg. Maar hij werd hiervoor door een aantal critici op McCarthy-achtige wijze aan de schandpaal genageld. Hij werd ‘veroordeeld’ door de Deense Commissie inzake wetenschappelijke oneerlijkheid (DCSD).⁴ Deze was van oordeel dat Lomborgs boek in strijd was met *good scientific practice* vanwege een eenzijdige keuze van data en

Dagelijkse wandeling rond het lokale meer, in Zweden.
(foto: Fred Goldberg)

argumenten. Maar die uitspraak werd met geen enkel voorbeeld onderbouwd. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat Lomborg in een latere fase van blaam werd gezuiverd door een hogere (beroeps)instantie.

In vele andere landen hebben kritische klimaatonderzoekers soortgelijke ervaringen. Zo hebben in Duitsland twee gerenommeerde wetenschappers, Hans von Storch (nogmaals: geen klimaatscepticus) en Karin Labitzke, zich beklagd over het feit dat zij door collega's als verraders worden behandeld omdat zij kritiek hebben geuit op de praktijken binnen de klimatologie in Duitsland. Von Storch vreest namelijk dat de 'spiraal van overdrijving' om de aandacht van het publiek te trekken uiteindelijk de geloofwaardigheid van de wetenschap zal aantasten. Labitzke is van oordeel dat de zon dominant is bij klimaatverandering. Maar deze gedachte is taboe in kringen van klimatologen. Zij voelt zich derhalve slachtoffer van een denkverbod.

In Frankrijk heeft de bekende klimatoloog Marcel Leroux (inmiddels overleden) jarenlang gevochten tegen de menselijke broeikashypothese, zonder dat hij bij de gevestigde orde één voet aan de grond kreeg. In arren moede heeft hij zijn visie maar eens opgeschreven in een boek van ruim 500 pagina's: *Global Warming, Myth or Reality. The Erring Ways of Climatology*. Jan en alleman schrijft in Frankrijk boeken die door Franse uitgeverij worden gepubliceerd. Zo niet Leroux. Hij publiceerde in het Engels.

Partijdige onderzoeksinstituten, dienstbare media

En hoe is het dan in ons eigen land gesteld? Ook hier kunnen vele voorbeelden worden genoemd van pogingen tot onderdrukking van kritische geluiden. Verschillende media, zoals de Volkskrant, NRC Handelsblad en de TV, zijn heilig overtuigd van de juistheid van de menselijke broeikashypothese, en sluiten afwijkende benaderingen en opvattingen stelselmatig buiten. De officiële wetenschappelijke instellingen die zich met de 'klimaatproblematiek' bezighouden, gaan in dit opzicht echter evenmin vrijuit. Hun omgang met twee films over klimaatverandering illustreert dit overduidelijk.

In *An Inconvenient Truth* van Al Gore heeft Lord Christoph-

er Monckton, een bekende Britse klimaatscepticus, 35 fouten geteld, gemiddeld ongeveer één per drie minuten.⁵ Maar daarvan was niets te merken in de lovende reactie van het KNMI op deze 'documentaire'. Hoe anders was de reactie op de documentaire van Martin Durkin: *The Great Global Warming Swindle*. Deze is geruime tijd geleden in Groot-Brittannië op Channel 4 (niet gelieerd aan de BBC) vertoond. Een Duitse versie werd door de Duitse RTL uitgezonden, gevolgd door een paneldiscussie. En de KRO vertoonde in juli 2007 een ingekorte (en gecorrigeerde) Nederlandse versie, eveneens gevolgd door een paneldiscussie.

In deze documentaire wordt een uitstekend overzicht gegeven van de opvattingen van vele gerenommeerde wetenschappers die zich tot de klimaatsceptici rekenen. De centrale boodschap van de documentaire is dat de door de mens veroorzaakte emissies van broeikasgassen slechts een marginale invloed hebben op het klimaat. De (overigens zeer geringe) opwarming van de aarde dient vooral te worden toegeschreven aan wisselende zonneactiviteit.

Deze documentaire kon echter geen genade vinden in de ogen van het Nederlandse PCCC.⁶ Nog voordat *The Great Global Warming Swindle* hier werd vertoond, had het PCCC reeds een kritisch 'dossier' op zijn website gepubliceerd over deze documentaire. (Dat was niet gebeurd ten aanzien van Al Gore's rolprent.) In dit dossier werden termen gebruikt als 'argumenten fabriceren', 'vervalsingen', 'brutale knoeierijen' en 'manipulatie'.

Inderdaad zaten er enkele kleine fouten in de oorspronkelijk versie van de documentaire, maar deze zijn hersteld. Deze correcties hebben geen invloed op de centrale boodschap van de film: de menselijke bijdrage aan de opwarming van de aarde die de laatste 150 jaar heeft plaatsgevonden, is op zijn hoogst erg gering, omdat CO₂ niet de temperatuur stuurt, maar omgekeerd. Maar mede door de denigrerende kwalificaties werd de film toch grondig afgeserveerd door het PCCC.

Vrije meningsuiting ernstig bedreigd

In feite getuigt deze conclusie van een streven naar monopolisering van de wetenschap. Veel wetenschappers zijn namelijk van mening dat de *Swindle* in wezen een goed beeld geeft van een wijd verbreide visie, die op gespannen voet staat met de 'officiële' leer. Deze alternatieve visie wordt door waarnemingen bevestigd en wordt gesteund door vele *peer-reviewed* wetenschappelijke literatuur. Over het feit dat op een tijdschaal van honderdduizenden jaren de oorzaak-gevolgrelatie tussen CO₂-concentraties en temperaturen tegengesteld is aan die welke de 'officiële' menselijke broeikashypothese poneert, bestaat inmiddels geen verschil van mening meer tussen de aanhangers van deze hypothese en de klimaatsceptici. Maar dit cruciale punt blijft onvermeld in het dossier.

Bij dit alles staat niets minder op het spel dan de vrijheid van meningsuiting op een in onze westerse samenleving – maar ook mondiaal – cruciaal terrein: de wetenschapsbeoefening. Vrije, ondogmatische wetenschapsbeoefening is een essentieel onderdeel van het succes van onze beschaving. Indien deze in het gedrang komt, wordt afbreuk gedaan aan het vermogen van onze samenleving om op rationele wijze het hoofd te bieden aan de uitdagingen waarvoor zij zich geplaatst ziet.

Wat is er toch geworden van de vrije wetenschapsbeoefening – van het ideaal van het zoeken naar de waarheid, niet gehinderd door politieke en/of ideologische beïnvloeding? In de klimatologie staat dit ideaal sterk onder druk. Elke we-

tenschapper die pal staat voor *good scientific practice*, zou hiertegen in opstand moeten komen, ongeacht het feit of hij/zij nu al dan niet voorstander is van de menselijke broeikas-hypothese. Dat verschil van mening dienen wetenschappers onder elkaar – op hoffelijke wijze – uit te vechten, zoals dat gebruikelijk is in de wetenschap. Daarbij kunnen zij politiek-ideologische scherprechters missen als kiespijn.

Krijgt Heine toch nog ongelijk?

De Duitse dichter Heinrich Heine (1797-1856) heeft na een kort bezoek aan Nederland eens gezegd: “Als de wereld vergaat, verhuis ik snel naar Holland. Want daar gebeurt alles vijftig jaar later.” Wat de klimaatdiscussie betreft, zouden we echter wel eens een voorloper kunnen worden. Er zijn namelijk thans signalen dat er in ons land spoedig een gestructureerde dialoog op gang zou kunnen komen tussen voorstanders en tegenstanders van de menselijke broeikas-hypothese. Laten we hopen dat de voortekenen niet bedriegen.

Noten

¹⁾ Zie bijvoorbeeld *Rules of Good Scientific Practice, adopted by the Senate of the Max Planck Society on 24 November 2000*.

<http://www.mpg.de/pdf/rulesScientificPract.pdf>

²⁾ Richard Lindzen, *Climate Science: Is it currently designed to answer questions?*

<http://arxiv.org/vc/arxiv/papers/0809/0809.3762v1.pdf>

³⁾ Naomi Oreskes, “Beyond the Ivory Tower. The Scientific Consensus on Climate Change”, *Science*, 3 December 2004.

⁴⁾ A. Rörsch, T. Frello, R. Soper and A. de Lange, “On the opposition against the book *The Skeptical Environmentalist* by B. Lomborg”, *Journal of Information Ethics*, 14 (2005), 1: 16-28.

Ook: Arthur Rörsch, *Good Scientific Practice and the Lomborg Affair in Denmark*.

<http://www.john-daly.com/guests/rorsche.htm>

⁵⁾ Christopher Monckton, *35 Inconvenient Truths. The Errors in Gore's Movie*.

<http://scienceandpublicpolicy.org/monckton/goreerrors.html>

⁶⁾ Nederland beschikt thans over een informatiecentrum dat onder meer tot doel heeft het maatschappelijk draagvlak voor het klimaatbeleid te versterken: het Platform Communication Climate Change (PCCC). Dit is een samenwerkingsverband van het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI), de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), de Universiteit Utrecht (UU), de Vrije Universiteit Amsterdam (VU) en Wageningen Universiteit en Researchcentrum (WUR).

Op het platform is geen plaats voor alternatieve opvattingen, zoals die van de klimaatsceptici. Dit is opmerkelijk, want ins ons poldermodel - waar wij zelf zo trots op zijn en waar het buitenland ons om benijdt - wordt in de regel plaats ingeruimd voor een veelheid van opvattingen en belangen. De ‘klimaatproblematiek’ vormt hierop (vooralsnog?) een uitzondering.

*Hans Labohm is onafhankelijk econoom en publicist. Samen met Dick Thoenes en Simon Rozendaal publiceerde hij *Man-Made Global Warming: Unravelling a Dogma*. Hij is ‘expert reviewer’ van het IPCC*